



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros  
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De  
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

**Schlüter, Georg**

**Augustæ Vindelicorum, 1702**

§. 5. Quis sit Minister Sacramenti matrimonii?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

§. 4.

## Qua sit materia, &amp; forma Sacramenti matrimonii?

358. Ante resolut. not. 1. Sacramentum posse sumi, vel *specificativè*, nimirum pro eo, quod habet vim significandi Sacramentaliter; vel *reduplicativè*, prout habet vim significandi Sacramentaliter. Hinc explicat duplex concretum; unum, quod dicitur *res informatas verbis*, adhuc indifferentes, sed aptas assumi à DEO in signum gratiae; alterum, quod dicitur *res verbis informatas, et jam determinatas per divinam institutionem, ad rationem signi Sacramentalis*.

359. Not. 2. primum concretum vocatur Sacramentum sumptum materialiter, seu specificativè, quod Mastrius Scotista alio nomine appellat *totum extra Sacramentale*, quia supponitur ad totum Sacramentale, quod habetur formaliter per illius assumptionem in signum gratiae: secundum autem concretum dicitur Sacramentum formaliter, seu reduplicativè acceptum.

Not. 3. ex decreto C.C. Florentini pro instruct. Armenorum, omnia Sacramenta novae legis, constare *rebus* tanquam materia, & *verbis*, tanquam formâ: sed hoc intellige *de verbis*, vel formaliter, vel æquivalenter talibus. Nam in matrimonio sufficient, *loco verborum*, etiam nutus, & alia signa sufficienter expressiva mentis ex dictis: his prænotatis.

360. Resp. ex dictis olim in tract. Theol. de Sacrament. in genere, in Sacramento materialiter sumpto (nimirum pro toto extra Sacramentali) *res* esse materiam; & *verba*, formam: in Sacramento autem formaliter sumpto (nimirum pro toto Sacramentali) *res*, & *verba simul*, esse materiam; & *institutionem Christi*, esse formam. Ex hoc patet, quomodo discurrendum sit de Sacramento matrimonii. Si enim sumitur materialiter, materia erunt *res*; & formâ, erunt *verba*; si formaliter, *res*, & *verba* erunt materia; forma, *institutionis Christi*. Cum autem matrimonium, seu contractus mutius, signis externis expressus, sit id, quod Christus assumpsit in signum gratiae, & hic contractus explicet duo, nimirum con-

sensum, seu *traditionem juris mutuum* in corpus, ad usum conjugalem, ac eisdem *acceptationem*, & hæc supponat illam: in Sacramento matrimonii sumpto formaliter, materia erit *traditio*; forma, *institutio Christi*. Unde cum in cit. Decreto Florent. dicitur, materiam esse *res*, animadvertendum est, *res* non accipi, ut *res* opponuntur *verbis* (nam in Sacramento poenitentiae, materia, *ex qua*, sunt actus poenitentis sensibilibiter expressi, etiam *verbis*) sed sufficere *res æquivalenter*, ea scilicet, quæ in locum rerum subrogantur: sic in matrimonio, loco externæ traditionis, subrogatur consensus externè manifestatus.

§. 5.

## Quis sit Minister Sacramenti matrimonii?

Melchior Canus l. g. c. 5. docet, Minister matrimonii, in quantum est Sacramentum, esse Sacerdotem; sed fallitur; dicendum enim, ministros hujus Sacramenti esse ipsos contrahentes, 1. quia mutuus consensus, quo constat matrimonium sumptum extra Sacramentaliter, non procedit à sacerdote, sed à contrahentibus; sed nec institutio Christi ab illo procedit; ergo nulla pars hujus Sacramenti formaliter sumpti. Deinde nullum sit Sacramentum sine personâ ministri etiam intentione faciendi, quod facit Ecclesia, ut constat ex Trid. & tamen Sacramentum matrimonii, jure antiquo stabat sine Parocho, & testibus; & hodie stat, ubi non viget Tridentinum irritans matrimoniam simpliciter clandestina. Hinc quando matrimonium contrahitur per Procuratorem, non ipse Procurator est Minister Sacramenti, sed est ministri, seu illius, cujus mandato agit, instrumentum.

Hinc pro fundamento Cani nota, verba sacerdotis matrimonio assistentis nullo modo esse necessaria ad valorem hujus Sacramenti, & verba contrahentium suppleri posse signis. Quare omnino negandum est, matrimonium clandestinum simpliciter, non fuisse Sacramentum jure antiquo, ubi ea valida erant; ac etiam jure novo in illis locis, ubi non ligat decretum

M 3

cretum CC. Trid. quo talia matrimonia irrita decernuntur. Et quamvis actio Sacramentalis, Sacra sit, non tamen ex eo talis est, quod fiat à Ministro consecrato (nam alias baptismus, à laico collatus Sacramentum non effert,) sed ex hoc, quod factio, quâ institutione Christi fit, Sacramentum, gratiæ sanctificantis practicè inductivum. Contrahentes autem peccare graviter, quando Sacramentum illud, conscientie culpæ gravis recipiunt, communis tenet: an autem in quantum sunt Ministri, seu illud conficiunt? variant Doctores. Non peccare graviter Ministrum, culpæ mortalis conscientiam, conficientem Sacramentum, nisi sit ad talem functionem specialiter consecratus, olim secutus sum, & nunc sentio, cum Thom. Sanchez. l. 2. hic D. 6. n. 4. Hinc quando Causus objicit, si contrahentes essent Ministri, duplex peccatum grave committerent, unum ministrando, alterum recipiendo Sacramentum; responderetur, id non procedere in dato casu; quia non ministrant ad hoc specialiter consecrati.

## ARTICULUS II.

### *De matrimonio, in quantum est contractus.*

363. Matrimonium sic acceptum, est contractus legitimus, quo contrahentes sibi mutuo constituunt jus suorum corporum ad usum conjugalem, seu proles generationem. Ex quo rectè sequitur, matrimonium celebrari posse, non tantum quâ Sacramentum, sed etiam quâ est contractus, absque consensu in copulam. Jus enim, & usus juris, distincta sunt; ergo & consensus in habendum, vel retinendum jus à consensu in usum juris; quod manifestum fit in Conjugibus, post consummatum matrimonium, Religionem validè professis, qui cum castitate solenniter professi, licet retinent jus mutuum suorum corporum ad usum conjugalem, quin per hoc consentiant in copulam. Ut porro contractus iste (qui humano modo, at inter homines celebratur) cum obligatione mutua, ritè fiat, sequitur. I. eum debere constare consensu mutuo cum repromissione, & acceptatione, signis externis per verba, vel

his æquivalentia, de præsentibus expressa, prout deduci potest ex his, quæ de Sponsalibus præmissa sunt. Quare non sufficit consensus merè internus; nec simulatus, & mendax ex dict. supr. sequitur. 2. eum debere esse inter personas jure habiles, nullo scilicet impedimento dirimente, constrictas, de quo in sequentibus titulis agendum erit. Potissimum, quod hic resolvendum venit, est, qualis esse debeat consensus, qui substantialiter pertinet ad valorem matrimonii.

### §. I.

#### *An valor matrimonii pendeat à consensu juxta consuetudinem Patrie?*

De hoc agitur in c. de Franciar. b. t. 364. ubi quidam nobilem mulierem de Saxonia, lege Saxonum duxit in Uxorem; verum, quia non eisdem utuntur legibus Saxones, & Francigenæ, causatus est, quod eam non suâ, id est, Francorum lege, desponsaverat, vel acceperat, vel dotaverat: dimissaque illâ, aliam superduxit. Definivit super hoc sancta synodus, ut ille transgressor Evangelicæ legis subjiciatur poenitentiae, & à secunda conjugate separetur, ut ad priorem redire cogatur. Ex hoc textu sequitur, ad questionem propositam, dicendum negativè; cum expressè dicatur, à secunda conjugate separetur, & ad priorem redire cogatur, quam dimiserat, non obstante, quod eam non suâ lege desponsaverat. Quare not. I. semper; & apud omnes gentes, ad matrimonium celebrandum, quædam fuisse præscripta, ut substantialia; quædam verò solum ut accidentalia, nimirum pro solennitate, ut not. Gonzalez. in cit. c. 1. n. 18. quod etiam procedit de jure Canonico, ut videri potest in c. Aliter. 3. q. 5. de quo egimus supr. Hinc, licet solennitates legales non sint observandæ, ut actus substantialia; tamen servandæ sint; cum iustæ ac licitæ sint, ut pat. ex c. Raynutius, de Testam. ibi: jure Lambaro; & ideo, etiam S. Synodus Trid. Sess. 24. c. 1. de Reform. optat, ut, si quæ Provincia, aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & ceremoniis, hac in re, utantur, eas omnino retineant.

Not. 2.